Vraag uit de praktijk

De GGD en rabiës:

Wat kan de GGD doen bij een beet door een onbekende hond?

De Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI) van het RIVM kreeg een vraag van een GGD over een vrouw die door een hond was gebeten. De hond was volgens getuigen al eerder agressief geweest en had nu de hond van het slachtoffer aangevallen. Toen de vrouw haar hond wilde beschermen werd ze gebeten in haar bovenbeen. De eigenaar van de aanvallende hond maakte een verwarde indruk en gaf aan dat de hond mogelijk uit Roemenië kwam. Omdat de hond misschien illegaal geïmporteerd was overwoog de GGD het slachtoffer te vaccineren tegen rabiës. GGD'en worden vaker benaderd over dit soort bijtincidenten waarbij het moeilijk is om te achterhalen waar de hond vandaag komt. Wat kan de GGD dan doen? Heeft het zin om uitvoerig onderzoek te doen naar de herkomst van de hond, wanneer het vermoeden op rabiës bestaat?

Wat is rabiës?

Rabiës (hondsdolheid) is een infectieziekte die wordt veroorzaakt door een virus dat de hersenen infecteert. Mensen kunnen besmet raken via een beet, krab of lik van een geïnfecteerd dier. Wanneer rabiës bij mensen niet wordt behandeld is het vrijwel altijd dodelijk. In Nederland komt de ziekte zeer zelden voor, en alleen bij bepaalde soorten vleermuizen. De laatste in Nederland gemelde patiënten met rabiës waren besmet in het buitenland.

Wie doet wat bij de beoordeling van een agressieve hond?

De Nederlandse Voedsel en Warenauthoriteit (NVWA) adviseert om in geval van een beet door een plotseling agressieve hond meteen contact op te nemen met een dierenarts. De dierenarts kan de hond onderzoeken om te beoordelen wat de oorzaak is van het agressieve gedrag en bepalen of het gedrag past bij rabiës. Daarbij beoordeelt de dierenarts de voorgeschiedenis van de hond. Is de hond geïmporteerd? Wat is de vaccinatiestatus van de hond? Was de hond recent nog in het buitenland? Als de dierenarts vindt dat het gedrag kan passen bij rabiës dan meldt hij dat terstond bij de NVWA. Rabiës bij dieren is meldingsplichtig, volgens de gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Dat geldt zowel voor dierenartsen als voor de eigenaren van dieren. De NVWA kan de hond vervolgens in quarantaine plaatsen of laten onderzoeken bij het Centraal Veterinair Instituut (CVI). Voor dat laatste moet de hond worden geëuthanaseerd.
De arts infectieziekebestrijding van de GGD dient bij een rabiesverdenking bij een dier altijd overleggen met de NVWA.

Vaccineren of niet?

De LCI adviseerde de GGD om de vrouw niet te vaccineren ook al was er volgens de GGD kennelijk voldoende reden om aan te nemen dat de situatie een mogelijk risico was. Als de vrouw gevaccineerd zou worden, zou dit een precedent scheppen en betekenen dat elk volgende slachtoffer ook gevaccineerd zou moeten worden. Op basis van het mogelijke risico werd de GGD wel verzocht om te proberen de man en hond te vinden en na te gaan of de hond geïmporteerd was. De GGD nam contact op met de politie. Er bleek voor dit soort situaties een speciale rol te zijn voor de Dierenpolitie (0900 8844). Bij bijtincidenten met honden

proberen zij de hond te traceren. Vervolgens wordt de hond gecontroleerd op vaccinatiestatus en wordt de eventuele chip uitgelezen om de herkomst van de hond te achterhalen. De hond in deze casus kon getraceerd worden. Hij was legaal in Nederland en goed gevaccineerd. Hieruit kon de GGD concluderen dat vaccineren inderdaad niet nodig was.

Auteur

T. Oomen, Centrum Infectieziektebestrijding, RIVM

Correspondentie
ton.oomen@rivm.nl

Literatuur

- LCI-richtlijn Rabiës
- NVWA, https://www.nvwa.nl/onderwerpen/eten-drinken-roken/dossier/hondsdolheid-rabies/maatregelen-bij-verdenking
- https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten/inhoud/rabies